SAN ĠUŻEPP
fl-opri ta' Giuseppe Calì

Kitba ta' Mario Fenech

Fl-artiklu li kont ktibt għall-programm tal-festa ta' San Gużepp tas-sena li għaddiet kont ktibt dwar uħud mill-kwadri ta' San Ġużepp li pitter l-artist magħruf Malti Giuseppe Calì. Hawnhekk ser inkompli dan it-tagħrif u l-ewwel kwadru li ser naraw flimkien permezz ta' dan l-artiklu huwa dak li juri l-Familja Mqaddsa li jinsab fil-kappella tal-kunvent tar-Ragħaj it-Tajjeb f'Ħal Balzan.

Il-Kwadru fil-Kunvent tal-Bon Pastur

Għalkemm f'dan il-kwadru l-artist ma nkludiex kuluri vivaċi ħafna, xorta waħda rnexxielu joħloq kwadru mill-isbaħ b'ħames figuri. Fiċ-ċentru tal-kwadru naraw lill-Madonna tindokra lil Binha Ġesù li jidher qiegħed iħares 'il fuq lejn żewġ Anġli mdawra bis-sħab. Wieħed minn dawn l-Anġli jidher qiegħed jgħaddi ġilju abjad lill-Familja Mqaddsa filwaqt li fuq sider l-Anġlu l-ieħor, l-artist għamel il-kelma PAX (Paċi). F'dan il-kwadru San Ġużepp iżomm il-pożizzjoni tiegħu li biha hu magħruf magħna, dik ta' bniedem umli u kwiet. Bil-qiegħda jħares lejn Ġesù, b'għodda f'idu qisu jrid jgħidilna li jekk inħarsu lejn Ġesù, insibu dik it-trankwillità li dejjem għex biha dan il-qaddis meta kien jagħmel parti minn din il-Familja Qaddisa. Hawnhekk l-artist jagħtina kwadru b'messaġġ ta' familja miġbura flimkien, u dan għamlu biex idaħħal sens ta' protezzjoni lil dawk kollha li kienu jfittxu u jsibu wens f'din id-dar tas-sorijiet li tieħu ħsieb tfal orfni, u nies oħrajn li jkollhom bżonn xi tip ta' kenn.

Il-Kwadru Titulari tal-Knisja Arċipretali tal-Qala

Kwadru ieħor interessanti ta' l-artist Giuseppe Calì, li fih naraw lil San Ġużepp qiegħed fuq l-altar maġġur tal-knisja Arċipretali tal-Qala f'Għawdex; kwadru li Calì kien għamlu fuq talba tal-Kappillan Dun Ġwann Saliba. Dan il-kwadru jurina kemm kellu kapaċitajiet tajbin fl-arti dan il-pittur, u anki kien kapaċi li joħroġ kwadri li fihom tiġi riflettuta x-xewqa tan-nies tal-lokal. Naturalment Calì kien jaf x'rabta kellhom minn dejjem il-Qalin ma' l-Immakultata Kunċizzjoni, b'Santwarju devot iddedikat lilha f'tarf ir-raħal. Santwarju li serva bħala parroċċa kemm għar-raħal tan-Nadur sakemm dan bena l-knisja tiegħu, kif ukoll bħal knisja parrokkjali sakemm ġiet mibnija l-knisja l-ġdida fiċ-ċentru tar-raħal tal-Qala. Dak iż-żmien mhux kulħadd kien tal-fehma li għandu jiġi mibdul it-titular minn dak ta' l-Immakulata għal dak ta' San Ġużepp, għalhekk b'għaqal kbir meta pinġa l-kwadru, minbarra l-figura prominenti f'nofs it-tila ta' San Ġużepp huwa nkulda wkoll il-figura ħelwa u mimlija bil-qdusija

ta' l-Immakulata flimkien mal-Missier Etern u l-Ispirtu s-Santu, irraffigurat bis-simbolu tal-ħamiema bajda. Il-figuri taż-żewġ Anġli kbar li hemm fil-parti t'isfel tal-kwadru jwasslulna messaġġ qawwi ta' l-awtorità ta' dan il-qaddis li bis-skiet tiegħu spiċċa ddikjarat Padrun tal-Knisja Universali. Wieħed mill-Anġli għandu f'idu l-Ktieb tal-Bxara t-Tajba, il-Mitra Papali u l-Baklu filwaqt li l-Anġlu l-ieħor jidher b'lanza f'idu rebbieħ fuq l-ereżija rraffigurata b'raġel midneb b'serp f'idu u ktieb mitfugħ fl-art b'turija ta' tagħlim qarrieqi.

F'dan il-kwadru, fuq ras San Ġużepp hemm kuruna tad-deheb biex tfakkarna fil-jum solenni ta' l-Inkurunazzjoni tal-kwadru li kienet saret nhar it-8 ta' Awissu 1971. Sfortunatament din il-kuruna li tant kienet għal qalb il-Qalin ġiet misruqa u għal żmien twil kienet tpoġġiet waħda bla valur ta' xejn. Fil-festa tas-sena 1999, saru festi kbar fil-Qala u dan il-kwadru ferm sabiħ ta' Ġiuseppe Calì gie nkurunat mill-ġdid b'kuruna li ġiet maħduma u mħallsa minn emigrant mill-Qala li ma xtaqx li juri ismu. Tajjeb li ngħidu li din il-kuruna titqiegħed fuq il-kwadru waqt it-tlett ijiem tal-festa biss. Dan il-kwadru li Giuseppe Calì għamel fl-1899 huwa wieħed mill-iktar kwadri ta' San Ġużepp devoti fil-gżejjer Maltin u dan bir-raġun għaliex l-artist li għamlu minbarra l-kapaċitajiet artistiċi tiegħu, kellu wkoll devozzjoni kbira lejn San Ġużepp.

PROGRAMM MUŻIKALI

li l-Banda Sant'Andrija ta' Ħal Luqa ser tesegwixxi lejlet il-festa fit-8.15pm fuq il-planċier fil-Pjazza tal-Knisja

Innu Marċ	SAN ĠUŻEPP	Emm. Bugeja
Overture	MORNING, NOON AND NIGHT	F. von Suppè
Ballet	EGYPTIEN BALLET	Alexander Luigini
Paso Doble	ANDALUSIA	Paul Schembri
Medley	MEMORIES OF COLE PORTER	Cole Porter
Marcia Sinfonica	DEBORAH	Paul Schembri
Sinfonia	ORFEO AL INFERNO	Offenbach
Innu Marċ	BANDA SANT'ANDRIJA	Paul Schembri

Mro Paul Schembri
Surmast Direttur